

Route Maria en de Beerzen

Kaarsen bij Mariabeelden, Mariaprocessies en -bedevaarten, rozenkranssessies, huisdevotie, Marialiederen, de Kempen heeft van oudsher een lange Mariatraditie. Wie gaat zoeken vindt anno 2025 op veel plekken in de Beerzen nog altijd haar aanwezigheid, in glas in lood, in gevelstenen als icoon of in reliëf, met of zonder kroon, staand op een aardbol of uitgehouwen in een boom.

Deze fietstocht is een ontdekkingsroute langs de Mariakapellen en de vele Mariaverbeeldingen in de Beerzen. De route start bij het Oude Kerkje in Middelbeers, maar opstappen op een andere plek langs de route is ook mogelijk.

(De foto's van de gevelstenen zijn te vinden in de beschrijving, waardoor ze ook vanaf de weg goed te zien zijn)

De route start bij het Oude Kerkje, Willibrordstraat 25 Middelbeers

1. Het Oude Kerkje, Willibrordstraat 25 Middelbeers

Het Oude Kerkje in Middelbeers uit de 14^e eeuw is opgedragen aan de heilige Willibrordus. De figuur van Maria, in deze tijd in het gebouw niet meer zichtbaar, heeft hier zeker een rol gespeeld. Ongetwijfeld hebben er Marialiederen en gebeden geklonken. Het gebouw is het best bewaarde voorbeeld van veel dorpskerkjes die in de vijftiende eeuw in de Kempen zijn gebouwd.

Vanaf 1648 tot ongeveer 1800 werd de kerk onttrokken aan de katholieke eredienst. Daarna werd het gebouw weer aan de katholieken teruggegeven. In 1927 werd aan de overkant van de straat een nieuwe grotere Willibrorduskerk en een school gebouwd.

Tijdens het Erfgoedweekend is op *zondag 14 september van 12:00 – 17:00 uur* een expositie te zien van bouwtekeningen van jonge monumenten in De Beerzen. Ook is er een route beschikbaar langs deze locaties.

2. Mariakapel Willibrorduskerk, Willibrordstraat 16 Middelbeers

In 1925 werd de Eindhovense architect Louis Kooken gevraagd om een nieuwe kerk te bouwen. In 1927 werd het gebouw en de nieuwe school (nu de brandweerkazerne) in gebruik genomen. Het oude kerkje werd gesloten en het interieur met delen van het orgel en een oud doopvont werd naar de nieuwe kerk verplaatst.

Aan de linkerkant bevindt zich tegenwoordig de ingang naar een Mariakapel. In de kapel bevindt zich een Pietà, een zittende Maria die het lichaam van haar zoon na de kruisafname op haar schoot vasthoudt. Het Italiaanse woord "Pietà" kan worden vertaald als medelijden, compassie, genade, barmhartigheid of medeleven.

Het meest bekende voorbeeld van een Pietà is die van Michelangelo, in de Sint-Pietersbasiliek in Vaticaanstad.

3. Vestdijk 2/hoek Willibrordstraat – de Vesthoeve

Tussen de cijfers 17 en 71 (de leeftijd van de boerderij, te zien vanaf de Westelbeersedijk) is in een nis een stenen Madonna met kind te vinden. Deze beelden van Maria en kind zijn in oneindig veel varianten te vinden en benadrukken de menselijke en tedere kant van Maria.

De route gaat verder over de Westelbeersedijk richting Voldijnseweg en Westelbeers

4. Westelbeersedijk 73 en 75

Aan de Westelbeersedijk werden in 1957 twee identieke woningen gebouwd. Allebei kregen ze een ingemetselde gevelsteen, gebaseerd op een oude Maria-icoon. Deze gevelstenen zijn ook bekend met een tekst erbij, *Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand*.

De afbeelding is afgeleid van een Byzantijns icoon. Dit icoon bestond aan het eind van de 15^e eeuw al in Rome maar is waarschijnlijk veel ouder. In de Oosters-orthodoxe Kerk en Russisch orthodoxe kerk zijn de afbeeldingen nog veel te vinden en staat de afbeelding symbool voor troost en steun.

Mariategels werden verkocht door kunsthandel Verbraak in Tilburg, die ook bekend was onder de (bij)naam 'De Hemel op Aarde'. Dit bedrijf bestaat niet meer maar bij kunsthandel [De Sint Jansbasiliek](#) in de Kerkstraat in 's-Hertogenbosch worden de gevelstenen nog steeds verkocht.

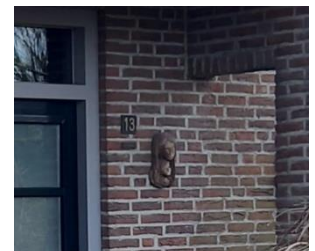
5. Westelbeersedijk 87

Op de garage van nummer 87 hangt boven in de nok een Mariafiguur, herkenbaar aan de blauwe mantel en de gevouwen handen. De afbeelding staat voor devotie, nederigheid en verbondenheid met God. De Maria met gevouwen handen wordt vaak gebruikt als troostbeeld, zowel thuis als op begraafplaatsen.

6. Voldijnseweg 13

Aan het einde van de Voldijnseweg is naast de voordeur van de Lindehof dat in 1992 werd gebouwd een modern reliëf van een Mariafiguur te vinden. De verbeelding van een Maria met het gezicht van Jezus daaronder heeft geen bekende historische of religieuze traditie. Het is vaak een artistieke keuze van de kunstenaar of fabrikant. De betekenis staat voor de verbinding tussen moeder en zoon maar ook voor de rol van Maria als voorspoedige beschermer.

Bij de T-splitsing aan het einde van de Voldijnseweg gaat de route gaat rechtsaf richting de Kapeldijk

7. Mariakapel Westelbeers, Kapeldijk 2

Wanneer er al sprake was van een kapel op deze plek is niet bekend maar uit stukken uit 1621 blijkt dat er ... *een capelleken of huysken aldaer, daerinne wort gehouden memorie van Onse Lieve Vrouwe ende Sint Job, d'welck teenemael in den gront was bedorven van de rebellen van syne conincklyke maiesteyt ende daernaer weder opgericht.*

Het jaartal 1637 verwijst waarschijnlijk naar een pestepidemie die de Beerzen zwaar trof. De kapel is gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw van Scherpenheuvel. Tot voor kort was er een jaarlijkse processie naar Scherpenheuvel. Op 1 mei wordt bij de kapel de meimaand nog altijd geopend met een viering en wordt het klokje geluid.

Het Mariaraam aan de rechterkant van de kapel toont Maria als staak- of mantelmadonna. Rond de Mariafiguur zijn de gezichten van enkele bewoners uit de buurt in het glas in lood afgebeeld.

De route gaat verder via de Spreeuwelsedijk naar de Schepersweg

8. Schepersweg 7

Naast de voordeur van huisnummer 7 is weer een icoon te vinden van Maria. Naast deze 'Onze-Lieve-Vrouw van Altijddurende Bijstand' is links ook de aartsengel Michaël te zien met de lans en spons als voorwerpen van Jezus' kruisiging en rechts de aartsengel Gabriël met een 3-kruis en spijkers.

De route gaat verder via de Straatsedijk naar de Westelbeersedijk en dan linksaf de St. Jorisstraat in.

9. St. Jorisstraat 33

Net voor de brug over de Groote Beerze is op nummer 33 naast de voordeur een nis die aan de bovenkant halfronde is. Hierin staat een beeld van een Maria met gevouwen handen. Meestal verwijst de houding naar het vertrouwen op God, vooral in moeilijke tijden.

10. Huijgevoort 10

De zachtgele gevelsteen in reliëf naast de voordeur toont een Maria met Kind. Van deze beelden zijn veel varianten gemaakt, variërend van eenvoudige vormen tot rijk gedecoreerde kunstwerken die vooral verwijzen naar de menselijke en tedere kant van Maria.

De route gaat vanaf de Huijgevoort rechtsaf de Heiakkerweg op.

11. Heiakkerweg 1

Links naast de deur is een icoon van de Madonna met kind te vinden. Ook hier zijn links en rechts van de Mariafiguur de aartsengelen Michaël en Gabriël te vinden.

Aan het einde van de Heiakkerweg steekt de route de Voorteindseweg over naar Kattenbergseweg

12. Voorteindseweg 18 (Hoek Kattenbergseweg)

Naast de voordeur van deze wederopbouwboerderij is naast de voordeur een geglazuurd Mariabeeld te zien. Veel boerderijen die weer werden opgebouwd na de oorlog kenmerken zich door een bouwstijl die verwijst naar de tekorten in die tijd. Kenmerkend is de soberheid, functionele helderheid in de opbouw, evenwichtige maatvoering en ritmiek van de gevels. De Mariagevelsteen werd bij de wederopbouw van de boerderij aan de gevel geplaatst.

De Kattenbergseweg vervolgen, voorbij de visvijver. Voor de bocht naar rechts net na het ruiterspaaltje is aan de rechterkant een slagboom. Het Mariabeeld bevindt zich na 160 meter aan de rechterkant.

13. Mariabeeld Kattenbergseweg/Landgoed Baest

Dit Mariabeeld bevindt zich op Landgoed Baest. Het is te vinden via de route Kattenbergseweg richting Baest en is gemaakt door Piet Peters. Het staat aan een wandelpad, 160 meter na de slagboom op ooghoogte aan de rechterkant, vlakbij de natuurbegraafplaats van Landgoed Baest.

De Kattenbergseweg vervolgen, rechtsaf Dr. J. van de Mortellaan, rechtsaf Baesterdijk op, rechtsaf Steenfortseweg, linksaf Oranjestraat en oversteken naar de Kosterstraat, Linksaf Hertog Janstraat.*

**Eventueel kan de van de Mortellaan vervolgd worden langs de Theresiakapel en de Kapel van de Heilige Eik, Proosbroekweg 11, Oirschot meegenomen worden in de route*

14. Hertog Janstraat 40

Op de hoek van de gevel van het voormalige burgemeestershuis Beek & Bosch staat een Madonna met kind. Op archiefbeelden uit 1947 van de boerenovertrek van Mevrouw Smulders-Beliën met haar gezin terug naar haar woonhuis dat in 1944 zwaar beschadigd was geraakt is het Mariabeeld te zien. Het staat op een voetstuk onder een baldakijn in de hoek van de gevel.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de Heilige maagd Maria (Koningin van de Vrede) veelvuldig aangeroepen om gezin en huis te sparen. Bij de wederopbouw werden veel herstelde huizen voorzien van tegels, reliëfs en beelden als bescherming tegen onheil door deze *Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand*.

Route vervolgen richting Oostelbeers, rechtsaf de Kerkstraat in

15. Mariakapel in de toren, Kerkstraat 17

Op 1 juli 2012 werd Maria met een dienst officieel welkom geheten in de kapel in de toren van Oostelbeers. Voorzien van de zegen werd ze in processie naar de toren gedragen en op het altaar geplaatst.

En nu staat ze daar. Vanaf haar plaats in de toren ziet ze het leven in de Kerkstraat voorbij trekken en wordt ze geregeld bezocht door voorbijgangers.

Sinds 1934 was de toren niet meer in gebruik. Om de plek geschikt te maken als kapel werd er licht in de toren gebracht, de vloer voorzien van epoxy en brachten studenten van Sint Lucas muurschilderingen aan op de wanden. De kapel kreeg een glazen plafond waardoor er nu ook zicht is naar boven in de toren.

16. De Heilige Andreaskerk en Antonius van Paduakerk (De Kerk) Oostelbeers, Kerkstraat 10

Tegenover de Mariakapel bevindt zich de voormalige Heilige Andreas en Antonius van Paduakerk. Op zondag 14 september is er tussen 12:00 en 17:00 uur een kerkwacht aanwezig. Jan van Gerven vertelt het verhaal van de bouw van de kerk, de glas-in-lood ramen, de schilderijen en het tegelchamotte tableau van Charles Eyck, de gewelven en belicht ook de aanwezigheid van Maria in de kerk.

Via de Hillestraat gaat de route weer terug naar Middelbeers, aan het einde rechtsaf de Kuikseindseweg op.

17. Kuikseindseweg 8

Aan de gevel links naast de voordeur van nummer 8 staat een terracotta Mariafiguur met een kind op een wereldbol in een witte nis.

Een staande Maria op een wereldbol verwijst naar haar overwinning op het kwaad en naar haar zuiverheid. Het symboliseert haar rol als beschermster tegen dit kwaad en het streven naar zuiverheid en heiligheid.

De route eindigt bij het Oude Kerkje

[Meer zien?](#)

Met de aankomst in Middelbeers eindigt de route langs Mariaplekken in de Beerzen. De opsomming van de locaties is lang niet volledig. Op de Doornboomstraat zijn bijvoorbeeld op veel plaatsen in nissen en gevels nog veel meer verwijzingen te zien. Maar ook op de Voorteindseweg, de Achterste Heistraat en Hoogeindseweg zijn meerdere gevelstenen en beelden te vinden.

Een bekende voetballer zei ooit: “Je ziet het pas als je het doorhebt”. Daar hoopt deze route een aanzet voor gegeven te hebben.